

Vinogradno poročilo g. Antona Kosi.

V številki 16 „Slov. Gospodarja“ z dne 22. t. m. razpravlja g. Kosi o različnih vinogradniških zadevah, med katerimi poroča, da se se viničarji ormoške-ljutomerskih goric lotili zopet starinskega grobanja, ne oziraje se na ameriško podlago, v zavesti, da bo vinograd i brez ameriške podlage vstrajal 15—20 let.

K tej trditvi mi naj bodi dovoljeno par besed dotičnikom v prevdurek, ki so mogoče res namenjeni se ravnati po predlogu g. Antona Kosi.

Ko smo obnavljali pred 20 leti po trtni uši upostošene vinograde, smo vinogradni strokovnjaki res zatrjevali, da bo trta na moderni način zasnovana in odgojena, trpežna in v vsakem oziru odporna. To še trdimo tudi danes in zanikujemo, kar trdi g. Kosi, „da se je namreč odpornost na ameriško podlago cepljene domače trte, z majhnimi izjemami slabo obnesla, ker je (baje) začela tudi pri najvzornejšem obdelovanju prenovljenih vinogradov hirati.“

G. Kosi zamenja tukaj očevidno vzrok z učinkom in ne uvidi ali noče uvideti, da vzrok hiranja ne leži v slabi trpežnosti in odpornosti ameriške podlage, temveč v zanemarjanju (slabem obdelovanju, gnojenju in ravnanju) vinogradov, ki so mu pred očmi.

O tem se lahko vsak sam prepriča, ki hodi z odprtimi očmi po naših krasnih vinskih brdeh. Kajti če bi imel g. Kosi prav, nebi bilo mogoče, da bi se poleg popolnoma izmozganih in navidezno hiraajočih vinogradov, nahajali enako stari nasadi v najlepšem splošnem stanju.

Da pa posamezne trte v vsakem vinogradu pridejo pred časem na nič in se morajo nadomestiti, tudi ni dokaz manjše trpežnosti in odpornosti, temveč vzrok leži v poedini rastlini, ki se je že slabejša in življenja manj zmožna vsadila (v slabem trtnem materialu), ozir. ki se po sajenju na en ali drugi način poškodovala ali oškodovala. To se je opazovalo svoj čas tudi pri necepljenih vinogradih.

Ker je pa v starejših nasadih zelo težko in večkrat skoraj nemogoče nadomestiti posamezne

trte z novo američanko. — sosede ji ne privoščijo potrebne hrane in svetlobe, katero raje same posebajo — se je priporočalo in se še priporoča v takih slučajih, da prostor ne ostane prazen in neizrabljen, pogrobati od sosednega trsa eno rozgo, ozir. narediti vlačenko od njega na mesto izostale trte. Ker ta vlačenska dobiva hrano od starega trsa in se redi tudi deloma potom svojih lastnih korenin, ki jih požene, navadno zelo bujno raste in donese ob enem tudi bogato trgatov. Da pa ne uničimo starega trsa, od katerega smo speljali vlačenko, je neobhodno potrebno, da vlačenko v jeseni leta po grobanju odrežemo od starega trsa ter rozgo položimo celo v zemljo. Drugo leto bo vlačenska, navezana na lastne korenine sicer manj bujno rastla in manj rodila, pač se pa ohrani in da (pa ne brezizjemno) pozneje, ko se je dobro vkoreninila v največ slučajih dober, primerno močen trs, ki klubuje trtni uši pod ugodnimi razmerami več let, nikakor pa ne, kakor trdi g. Kosi, 15—20 let. Toda ne sme se misliti, da te številke veljajo za vse pogrobane vlačenske. Pri enem tozadevnem poskusu v lastnem vinogradu je odpadlo od 100 vlačenk do všteti 5. leta 54 trsov, do všteti 7. nadaljnih 22, kot hiraajočih, ki so se morali znova nadomestiti.

Torej tudi potom grobanja vlačenk ne pridemo do stanovitega trsja. Pri tem se vedno gre le za začasn nadomestek posameznih trt, ozir. izkoriščanje prostora, ki bi sicer ostal neizrabljen in za to je naveden način grobanja tembolj priporočljiv, ker se iz vlačenke vzgojeni trs vedno lahko znovega nadomesti.

Nikakor se pa ne more priporočati grobanja kar celega trsja in žrtvovanja ameriške podloge, pri čemur bi vinograd postal v najkrajšem času — sigurno v 4—5 letih — tako luknjičast, da se nebi izplačalo ga obdelovati. Zatorej se vinogradniki svarijo pred takim nepremišljenim počenjanjem! — Vinarski ravnatelj Puklavc.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Naša država je preživela zadnje dni hudo preizkušnjo radi štrajka železničarjev in proglašene splošne stavke. Najprej so začeli s stavko železničarji, katerim se je tekom stavke odzvalo še nekaj drugega delavstva po mestih, vendar je proglašena splošna stavka pogorela. S stavko se je pričelo pod pretvezo, da gre za povišanje železničarskih in delavskih plač. Vendar za plaščem zboljšanja kruha so kovali voditelji štrajkarjev načrt: strmoglavit vlado in po ruskem receptu upostaviti svojetsko republiko. Za vsemi temi nakanami raztrgati našo mlado Jugoslavijo pa so prežali na nas od vseh strani naši stari sovražniki: Italijani, Nemci in Madžari. Celi manevar upropastiti Jugoslavijo je doživel polom, ker je bila naša vlada pripravljena na vse in je štrajk zlomila ne s surovo silo, ampak preudarjenimi naredbami, kakor: vpoklic železničarjev štrajkarjev od 18—50 leta k eroznim vajam, stavkarjem se odreče dobava prehrane, prepoved shodov in prepoved alkoholnih pijač. Povrh pa je vlada komunistične kolovedje po večini zaprla in nemško-avstrijske hujskače poslala preko meje. Nekaj dni je bil ustavljen ves promet po celi Jugoslaviji. Kljub vsemu komunističnemu hujskanju pa so vendar jugoslovanski železničarji pokazali stavkarjem hrbet in pričeli z delom, da sedaj vozi na vse strani po en osebnih vlak. Stavkarji so dosedaj skušali večkrat promet preprečiti, da so razdirali progo, streljali na vlake itd. Vendar posebnih nesreč do sedaj ni bilo. V Ljubljani so nahujskane množice hotele navaliti na deželno vlado, orožništvo je samo napadeno streljalo na napadalce, od katerih je bilo nekaj ubitih in ranjenih. V občnem pa je

kljub stavki vladal v državi mir in red, ker se stavkarjem ni hotel pridružiti nobeden trezno misleč Jugoslovan. Sedaj je splošna stavka že nehala in tudi železniški promet bo kmalu spet v starem tiru. Da je cela stavka, ki je bila velika nevarnost za državo, končala še precej mirno, se imamo zahvaliti samo vztrajnemu in neustrašenem postopanju sedanje vlade, ki je odklonila vsaka pogajanja s stavkarji, dokler se ti ne povrnejo na delo.

V Beogradu se še vedno pogajajo za sestavo nove vlade, ki bi obstajala iz vseh strank. Prva seja narodnega predstavništva se je vršila 27. t. m.

Mirovni posvet.

Mirovna konferenca je zborovala zadnje dni v San Remu, Posvetovali so se o Turški, Jadrani in razorožitvi Nemčije.

Nemčija.

Glede Nemčije je sklenila mirovna konferenca v San Remu, da se mora Nemčija razorožiti in se jej dovoli 150.000 mož vojaštva in precej ojačena policija, ki bo pa pod zavezniki nadzorstvom.

Čehoslovaška.

Na Čehoslovaškem so se vršile volitve v poslansko zbornico. Izvoljenih je bilo 74 socialnih demokratov, 33 poslancev ljudske stranke (enaka za našo Slov. ljudsko stranko) 28 agrarcev, 24 narodnih socialistov, 19 narodnih demokratov, 6 pristašev obrtniške stranke, 3 poslanci Modračkove stranke, 12 pristašev slovaške vladne stranke, Nemcev skupno 72, Madžarov 10.

Rusija.

Rusija je poslala Poljski mirovne pogoje, v katerih zahteva ljudsko glasovanje v od Poljakov zasedene Litvi, Beli Rusiji in Ukrajini. Poljakom ti pogoji niso po godu.

razsajanja samostojnežev ni mogel nadaljevati. Ta občni zbor bo samo za Kranjsko. Udeležili se ga bodo stari delegati. Naloga tega občnega zbora bo: 1. da izvoli načelstvo, 2. da izpremeni pravila tako, da se bo Slov. kmetijska družba razširila na vso Slovenijo in 3. sprejme pre-

hodna določila, da se do prihodnjega občnega zbora, ki bo jeseni, kooptirajo (privzamejo) v odbor Slov. kmetijske družbe delegatje iz Štajerske in Koroške. Delegati iz bivše Štajerske in Koroške se bodo torej udeležili občnega zbora v Ljubljani še le jeseni 1920. Veljavni so delegati, izvoljeni od podružnic v l. 1920.

Kmetovalec. Ilustrovan Gospodarski list, glasilo „Slovenske kmetijske družbe, izhaja že v 28.000 izvodih!

Za regulacijo Možice na Koroškem je poslala Kmetiska zveza vlogo na kmetijsko ministrstvo v Beogradu in poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Nakup plemenskih bikov. Kmetijsko poverjeništvu v Ljubljani namerava še to pomlad kupiti od domačih živinorejcev nekaj mladih bikcev, ki se bodo na paši vzredili in pozneje kot za rabo godni plemenjaki oddajali za pleme. V poštev pridejo bikci od 6 do 16 mesecev, ki izviraajo od dobrih mlečnih krav in pripadajo kaki v Sloveniji priznani pasmi. Živinorejci, ki imajo take živali za oddajo, naj iste takoj ponudijo poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. Zadostuje dopisnica, ki se n. pr. glasi: J. J., posestnik v J., h. št. ..., občina ..., imam ... mesecev starega bikca ... pasme naprodaj.

Licencovanje plemenskih bikov v Mariboru. Za mestno občino starih čez 1½ leta se bo vršilo dne 3. maja ob 8. uri v Mariboru. Magdalensko predmestje pri gostilni Rapoc. Istočasno se bodo ogledovali in premirali tudi bički stari od šest mesecev naprej. Za obdarovanje plemenskih bikov dovoli država 4700 K in okrajni zastop Maribor 1050 K, skupaj 5750 K, za lepe bičke pa nagrada v skupnem znesku po 2350 K. S tem se obveščajo vsi živinorejci, da priženejo svoje bičke oziroma bike zanesljivo k pregledu oziroma licencovanju. Stranke se opozarjajo, da morajo imeti za vsako živinče predpisani živinski potni list.

Sušenje sadja. Obeta se nam zelo bogata sadna letina. Vsak grm že sedaj kaže, da bode obilo vsakovrstnega sadja. Nemogoče bo spraviti takoj vse sadje v denar. Pozivamo posameznike, občine, okrajne zastope, zadrugo in kmetijske podružnice, da takoj organizirajo predpriprave za sušenje sadja. Strokovni učitelji naj grede takoj med ljudstvo in naj z naveti ljudstvu pomagajo do gradbe sušilnic. Pa ne odlašati!

Za vnovčenje sadja. Kmetiska zveza je poslala vladi vlogo, naj takoj vse potrebno ukrene, da bo za zgodnje sadje (črešnje, marelice itd.) dovoljen neoviran in nagel izvoz v sosedne dežele. Črešenj bo letos toliko, posebno v Slovenskih goricah, kot še menda nikdar ne. Pozvali smo tudi vlado, naj oskrbi vse potrebno, da se bo sadje v veliki meri vkuhalo in delala iz njega marmelada. V našem sadju bodo zakopani letos milijoni, vlada in naše združništvo jih mora pomagati dvigniti.

Železo za obroče. Tajništvo Slov. kmetijske zveze v Mariboru se je obrnilo s posebno vlogo na deželno vlado, naj nemudoma preskrbi za slovenskoštajerske sadjarje večjo množino železja za obroče za sode. Ko dobimo odgovor, bomo obvestili tiste, ki so prosili svoj čas za to železje.

Žveplo za žvepljanje sodov oddaja Slovenska kmetijska družba v Ljubljani in sicer 1 kg po 20 K.

Gumijevе trakove za zeleno cepljenje trt ima v zalogi Slov. kmetijska družba v Ljubljani. Cena 1200 K 1 kg.

Deteljno seme ima v zalogi Slov. kmetijska družba v Ljubljani. Cena za 1 kg: lucerna 55, domača (štajerska) 65 K.

Nakup semenske ajde. Slovenska kmetijska družba kupi vsako množino semenske ajde, da jo razdeli v tiste okraje, ki vsled slabe letine, posebno vsled toče, niso pridelali niti toliko zrnja da bi jim zadostovalo za seme. Družba plača to semensko blago po najvišji dnevni ceni, pa naj si bo siva ali črna ajda. Oddajalo se bo to seme v prvi vrsti v okraje, ki so prizadeti po toči in potem v tiste, kjer je vsled moče ajda popolnoma odpovedala. Pozivljajo se vse kmetijske podružnice, da zbirajo v svojem okolišu to semensko blago in ga potem oddajo družbi, ki jim bo takoj nakazala kupno svoto. Priporočamo tudi vsem onim kmetovalcem, ki imajo zadostno množino semenske ajde, da nemudoma naznajo pismeno ali ustmeno Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. količino in

Gospodarstvo.

Občni zbor Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani se bo vršil tako-le: Kmalu se bode v Ljubljani vršil občni zbor SKD, ki pa bo samo nadaljevanje občnega zbora, ki se nedavno vsled